

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Čáslav, Nám. Jana Žižky z Trocnova 182, okres
Kutná Hora**

Nám. Jana Žižky z Trocnova 182, 286 01 Čáslav

Identifikátor školy: 600 046 354

Termín konání inspekce: 12. – 16. květen 2003

Čj.:	036 106/03-2031
Signatura:	kc2cw104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Čáslav, Nám. Jana Žižky z Trocnova 182, okres Kutná Hora je nejstarší z čáslavských škol. Je umístěna v několika sousedících budovách v centru města. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna, které nebyly předmětem inspekce. Nejnověji byla škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení na základě Rozhodnutí MŠMT č. j. 16 386/03-21 ze dne 9. dubna 2003. Vzdělávání a výchovu zajišťovalo 35 pedagogických pracovníků, 3 vychovatelky a 8 provozních zaměstnanců. V době konání inspekce školu navštěvovalo 648 žáků zařazených do 28 tříd.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a uvedenému okruhu předmětů
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a uvedenému okruhu předmětů
- průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech a skupinách předmětů český jazyk a literatura, matematika, cizí jazyky, dějepis, přírodopis, chemie, pracovní činnosti, tělesná výchova a hudební a výtvarná výchova na 1. stupni

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z 35 vyučujících 3 (dva na prvním stupni a jedna vyučující cizích jazyků) nesplňují požadavky stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách *odborné a pedagogické způsobilosti* pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Vyučující pověřená prací výchovné poradkyně splňuje kvalifikační předpoklady pro tuto funkci.

Škola má funkční a přehlednou *organizační strukturu*. Základními dokumenty upravujícími chod školy jsou *pracovní a organizační řád a řád školy*. V *organizačním řádu* jsou podrobně stanoveny povinnosti a kompetence všech pracovníků, pedagogicko-organizační opatření pro školní rok, metodické poradní orgány apod. Provoz a organizaci výchovně-vzdělávacího procesu upravuje *řád školy*. Ten obsahuje veškerá ustanovení vyhlášky o základní škole a práva žáků. Jen sporadicky jsou v něm však zpracovány doporučené metodické pokyny týkající se prevence sociálně-patologických jevů, řešení šikanování, ochrany člověka za mimořádných okolností, prevenci záškoláctví. Vzhledem k dojíždění žáků byla hlavní přestávka zkrácena o pět minut. Souhlas s touto úpravou režimu dne vydalo MŠMT ČR pod č. j. 27 424/02-22 dne 9. října 2002.

Předmětové komise se scházejí pravidelně a o těchto poradách vedou formální zápisy. Vyučující však preferují průběžnou výměnu zkušeností a názorů, neboť vzhledem k absenci kabinetů se denně všichni setkávají ve sborovně. *Zápisy o komisionálních zkouškách* jsou vedeny pečlivě a mají veškeré náležitosti. Ve vedení a motivování pracovníků byly zjištěny určité nedostatky. V zápisech z *provozních porad* je zřejmé, že vedení školy vyžaduje např. častější užívání pomůcek či didaktické techniky, že sleduje a porovnává podíl aktivizujících

činností žáka a učitele v hodinách i zařazování inovativních metod práce. Všichni učitelé však nejsou ochotni přijímat nové podněty k práci, přistupují k výchovně-vzdělávacímu procesu spíše rutinně, nechtějí opustit tradiční styl práce. Účinnost opatření vedení školy je i vzhledem k méně časté *hospitační činnosti* potom nízká. Kontrolou třídních knih za celý školní rok 2001/2002 bylo zjištěno, že v šesti třídách na 1. stupni a ve dvou na 2. stupni neproběhla hospitace žádná. Celkově navštívili ředitel a zástupkyně ve školním roce 2001/2002 shodně po patnácti hodinách.

Ředitel školy podporuje *další vzdělávání učitelů*, a to v oblasti získávání uživatelských schopností v práci s počítači, v oblasti cizích jazyků, školského managementu, v rozšiřování odbornosti.

Kontrolu *povinné dokumentace školy* provádí zástupkyně ředitele pravidelně a svědomitě. Následně pak kontroluje odstranění případných nedostatků.

Morálním a hmotným stimulem pro pracovníky školy jsou písemně zpracovaná a všem známá *kritéria hodnocení práce* pro přiznávání mimořádných odměn a osobního ohodnocení. Jsou součástí vnitřního platového předpisu. Pro stanovení nadtarifních složek platu jsou vedeny podkladové materiály. Jejich výši konzultuje ředitel se členy vedení.

Vnitřní i vnější *informační systém* má velmi dobrou úroveň. Předávání informací uvnitř školy je zajištěno systémem několika nástěnek. Rodiče jsou s výsledky práce svých dětí seznamováni prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, konzultačních hodin i při individuálních rozhovorech. O dění ve škole se mohou také dozvědět ze školního časopisu. Ve škole funguje Rada žáků, určité informace získává vedení školy prostřednictvím Schránky důvěry, Rada školy zřízena není.

Organizační a systémové podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni. Ve vedení pracovníků byly zjištěny nedostatky. Kontrolní činnost je nedostatečná a ve svém důsledku málo efektivní.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy byly průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Třídy jsou převážně prostorné, dobře osvětlené, vybavené starším opotřebovaným nábytkem. V posledních letech byla rekonstruována sociální zařízení a nově vybudována odborná počítačová učebna. Ta je vybavena osmi novými počítači (sedmi žákovskými a jedním centrálním) a k dispozici je v ní ještě několik dalších starších typů. V největší míře je pracovna využívána pro výuku informatiky a praktických činností. Učitelům a žákům umožňuje přístup na internet. Vedení školy eviduje její využívání. Žáci mohou získávat základní uživatelské dovednosti v práci s počítačem také využitím starších přístrojů, které jsou volně k dispozici v dalších učebnách.

Výzdoba chodeb je estetická (dětské výtvarné práce, nástěnky). Učebny na 2. stupni jsou tematicky zaměřeny na jednotlivé předměty, což je podtrženo kresbou nad vchodem do učebny. V hospitovaných hodinách se pracovalo převážně s tradičními pomůckami. Využití audiovizuální didaktické techniky nebylo téměř pozorováno, umístění počítačů, jejich počet a prostory učeben předem determinují možnosti jejich využití pro celé třídy ve většině hodin.

Do údržby, obnovy a pořizování nových učebních pomůcek škola investuje málo, viz zastaralé vybavené kabinety. Ve využívání učebních pomůcek jsou nedostatky. Při kontrole a hospitační činnosti je na analýzu a nápravu tohoto jevu kladen malý důraz.

Na prvním stupni je výuka vedena v kmenových učebnách, kterým chybí relaxační kouty. Vhodné vybavení pro matematiku závisí na jednotlivých vyučujících a až na výjimky chybí didaktická technika. Také názorné pomůcky významně závisejí na přístupu pedagoga (v několika třídách žáci používají vlastní sady čísel, dětské peníze apod.). Řady schválených učebnic a pracovních sešitů jsou k dispozici, nevýhodou je skutečnost, že obsahují v některých třídách i učivo nad rámec učebních osnov. Na druhém stupni pouze jedna učebna částečně splňuje požadavky specializované výuky, jediný provozuschopný zpětný projektor byl využit minimálně. Nejužívanějším technickým prostředkem byla ve škole kopírka.

Škola má odborné pracovny přírodopisu a chemie. Učebny jsou prostorné, splňují základní psychohygienické požadavky. Účelově a nově je zařízena a z části vybavena žákovským nábytkem pouze pracovna přírodopisu. Pracovna chemie, s níž nepřímo sousedí příslušný kabinet, je svým zařízením, vybavením a estetickou úrovní pouze vyhovující (rozvody plynu k pracovním žákovským stolkům jsou vedeny těsně nad podlahou, vybavení učebny opotřebovaným nábytkem je zastaralé, chybí středový tunel s rozvodem vody, demonstrační experimentální stůl pro učitele je nevyhovující aj.). V obou pracovnách jsou úložné skříně, ve kterých jsou shromážděny nepodnětné a nefunkční pomůcky (deformované preparáty savců, ptáků, skleněné válce s formalinovými preparáty) a na stěnách materiály k výuce.

Pouze učebna přírodopisu je vybavena videotechnikou, která byla také účelně i efektivně využita. V jedné hodině chemie žáci pracovali při vyučování s výpočetní technikou. Materiální a prostorové zajištění výuky pracovních činností je na průměrné úrovni. Pro tuto výuku slouží školní dílna, cvičná kuchyň a počítačová pracovna. Žáci a učitelé využívají i odborné pracovny na 2. stupni (fyzika, výtvarná výchova). Kromě těchto učeben probíhá výuka v kmenových třídách, především na 1. stupni. Škole citelně chybí pozemek se skladem náradí a prostorové zázemí školní dílny (kvalitní kabinet, sklad materiálu, strojovna pro přípravu polotovarů). Výuka v dílně a cvičné kuchyni je zajištěna dostatečným počtem nástrojů a náradí, elektrotechnickými stavebnicemi a kuchyňskými přístroji. Naopak chybí pomůcky a kvalitní náradí pro výuku pěstitelských prací. Výpočetní, informační a didaktická technika je využívána minimálně, stejně jako v ostatních předmětech.

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání byly průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH (SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ) ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, MATEMATIKA, CIZÍ JAZYKY, DĚJEPIS, PŘÍRODOPIS A CHEMIE, PRAKTICKÉ ČINNOSTI, TĚLESNÁ VÝCHOVA, HUDEBNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA NA 1. STUPNI
--

Realizace vzdělávacích programů

Škola deklaruje práci podle MŠMT ČR schváleného vzdělávacího programu *Základní škola č. j. 16 847/96-2 ve znění úprav a doplňků č. j. 25 018/98-22*. Ve třídách VI.A, VII.A, VIII.A a IX.A je realizována v rámci programu *Základní škola s rozšířenou výukou tělesné výchovy č. j. 29 738/96-22-50*. Hodiny rozšířené výuky tělesné výchovy jsou uskutečňovány v rámci všeobecné fyzické přípravy učiteli kmenové školy. Žáci uvedených tříd jsou v rámci mimoškolních aktivit členy oddílů kopané, lehké atletiky a zabývají se i dalšími sporty.

Realizované učební plány jednotlivých tříd jsou v souladu s předepsanými učebními plány těchto programů. Učební plán je doplněn volitelným předmětem *Cvičení z matematiky*. Výuka *Informatiky* obsahově s matematikou nesouvisí.

Učební osnovy nebyly zcela splněny v českém jazyce a matematice, a to nerespektováním úprav a doplňků vzdělávacího programu či zařazením učiva, které není v osnovách obsaženo. V ostatních inspekci sledovaných předmětech nebyly osnovy porušeny. **Zavedený systém kontroly plnění učebních osnov** vedením školy **je spíše neúčinný**.

Při kontrole povinné dokumentace byly zjištěny nedostatky v zápisech v třídních knihách. **Tato povinná dokumentace nezachycuje průběh vzdělávání průkazně**.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku a literatuře

Výuka českého jazyka byla sledována celkem ve 13 hodinách v třetím až devátém ročníku. Zcela rozdílně přistupovali vyučující k motivaci žáků. Učitelky na prvním stupni žáky motivovaly v úvodu hodiny i průběžně k jednotlivým úkolům. S motivací správně spojovaly i hodnocení a klasifikaci žáků. Vyrovnaný byl také poměr hodnocení ústního a písemného projevu. Učitelky také několikrát v hodině informovaly žáky o tom, jak zvládli učivo, uměly dětem poradit. Povzbuzující hodnocení se dostávalo adresně k jednotlivým žákům. Na druhém stupni byla zařazována jen základní emotivní motivace, v níž vyučující zkonstatovali správnost odpovědi, pochválili žáka, hodnocení se omezovalo jen na to, v jaké míře a kvalitě si žák osvojil konkrétní poznatek. Motivace a hodnocení, které by aktivizovaly volní vlastnosti žáků, či podporovaly rozumové schopnosti, nebyly využívány. Jen ve dvou sledovaných hodinách na druhém stupni pracovali žáci s chybou. Vyučující ale tuto efektivní činnost nijak nezhodnotili. Ve sledovaných hodinách žáky neklasifikovali. V žákovských knížkách převažuje hodnocení písemných mluvnických prací, jen někteří učitelé ve větší míře hodnotí také literární výchovu a sloh.

Odborná a pedagogická způsobilost všech sledovaných učitelů pozitivně ovlivnila odbornost výuky, promyšlenost a přípravu hodin po stránce obsahové. Méně pozornosti učitelky věnovaly volbě metod a forem práce a přípravě vhodných pomůcek. Ve sledovaných hodinách nebyla využita žádná didaktická technika, z pomůcek potom namnožené pomocné materiály, různé kartičky, doplňující čítanky. Psychohygienické zásady nebyly porušovány.

Příprava na jednotlivé hodiny měla rozdílnou úroveň, od vynikající po podprůměrnou. Také časově-tematické plány byly různé, některé stanovovaly jen základní okruhy učiva, jiné byly funkční a vyučujícím sloužily nejen v časové orientaci. Pozitivem byla jejich aktualizace. V dlouhodobém plánování byly zaznamenány nedostatky v pátém a osmém ročníku zařazením učiva, které osnovy neobsahují (slovesné třídy a vzory) či nerespektováním úprav a doplňků vzdělávacího programu tím, že bylo probíráno učivo, které bylo přesunuto do vyššího ročníku (druhy a skloňování číslovek základních). Tím byly porušeny osnovy.

Při sledovaných hodinách na druhém stupni převažovalo frontální vyučování. Efektivita frontální výuky byla rozdílná, rozhodující byla její promyšlenost ze strany vyučujících a ujasnění si didaktického cíle hodiny. Jen v jedné třetině hodin byl více či méně upřednostněn činnostní styl práce. Učitelé pracovali hromadně se všemi žáky na stejných úkolech. Jen v dílčích částech některých hodin dostávali žáci rozdílné úkoly, celkově však vnitřní diferenciaci nebyla uplatňována. Při činnostech tak rychlejší žáci zůstávali nevytížení, slabší nestíhali a často vzdávali své snažení. V malé míře byla zařazována samostatná či skupinová práce. Organizace, metody a formy práce byly na druhém stupni hodnoceny rozdílně – jako velmi dobré, průměrné i pouze vyhovující. Na prvním stupni převažoval ve výuce činnostní styl

práce. Promyšlenost různých způsobů frontální práce v kombinaci s častou samostatnou prací, individuální pomocí a kooperativní činností byla efektivní.

V interakci učitel – žák se projevila zkušenost vyučujících. I ve sportovních temperamentních třídách chlapci dodržovali dohodnutá pravidla chování a jednání. Obecně mají žáci vytvořeny dobré společenské návyky. Mluvní projevy lépe zvládali na prvním stupni; vyučující zde důsledněji vyžadovali např. odpovědi celou větou, děti se nebály odpovídat, komunikovaly. Na druhém stupni nenutili vyučující žáky mluvit, spokojili se často s jednoslovnou odpovědí. Na různé profesionální úrovni učitelé ukončovali hodiny, opět jen někde bylo zhodnoceno splnění cíle a aktivní a adresné zapojení žáků do činností. Učitelé při komunikaci s žáky užívali hezkou kultivovanou češtinu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách českého jazyka a literatury byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Veškerá sledovaná výuka byla vedena na dobré úrovni, což je ovlivněno vysokým podílem odborné způsobilosti učitelů. Bylo ale zaznamenáno i několik formálních či metodických nedostatků, znesnadňujících slabším žákům porozumění látce či orientaci v problému (návyky v psaní, matematická symbolika, provádění náčrtů, grafů, různá měřítka na tabuli a v sešitech apod.). Všichni učitelé prošli kurzem ovládnání počítače.

V organizaci, metodách a účinnosti motivace byly mezi jednotlivými hodinami výrazné rozdíly. Společným znakem výuky byla pozitivní atmosféra, časté povzbuzování sebedůvěry žáků a pomoc učitele. Efektivnější způsoby motivování byly používány v nižších ročnících (aktivizující metody, dílčí průběžné hodnocení, soutěže apod.). Ve vyšších ročnících častěji učitelé spoléhali na vlastnosti učiva a osobní přístupy jednotlivých žáků. Opačné účinky měly většinou pasivní zpětné vazby, kontraproduktivním se v několika případech jeví hromadění výhradně špatných klasifikačních stupňů (dvě nedostatečné v jednom dni; devět z jedenácti známek za pololetí je nedostatečná, volitelný předmět cvičení z matematiky je ve škole nejhůře hodnoceným předmětem ze všech – průměrná známka byla v pololetí 2002/2003 2,528 apod.).

Obsahová náplň jednotlivých hodin byla vždy pečlivě promyšlená vzhledem k množství látky a posloupnosti kroků. Kvalita zpracovaných tematických plánů byla rozdílná (ve škole existují dvě verze časově tematických plánů), garanty jejich správnosti jsou metodické orgány, na prvním stupni však v některých případech (3., 4. a 5. ročník) vykazovala práce metodického sdružení v tomto ohledu formální prvky. Oproti tomu je práce předmětové komise matematiky 2. stupně systematická. Rezervy spočívaly v přípravě didaktické a výpočetní techniky (ve sledované výuce nebyla s jedinou výjimkou využívána).

Hodnotnými uplatňovanými metodickými prvky byly zhruba v polovině případů moderní způsoby výuky: činnostní charakter, aktivní účast žáků na průběhu – sestavování a volba úloh, vysoký podíl samostatné práce (připravené pedagogem vhodným zopakováním). Nedostatkem bylo naopak zaměření většiny výuky na průměrného žáka, jen malá vnitřní diferenciací a metody umožňující pasivní opisování z tabule. V těchto případech bylo učivo předkládáno žákům jako hotový poznatek s požadavkem jeho mechanického zvládnutí. Na rozdíl od soutěživých metod nebyly téměř využívány kooperativní postupy. Žáci byli často vedeni učitelem předem určenou cestou, alternativní přístupy byly málo iniciovány. Psychohygienické podmínky měly celkově průměrnou úroveň – klady v dobré úrovni prostředí (čistota, estetika, velikost žákovského nábytku...), nedostatky zejména v malém důrazu na vhodnou polohu žáků při psaní, na úkor odbornosti výuky bylo méně vhodné umístění několika hodin matematiky v rozvrhu. Na druhém stupni většina učitelů volí v čase oddělenou výuku aritmetiky (algebry)

a geometrie. Výuka byla na prvním stupni vesměs podporována velmi dobrou přípravou na tabuli, tento způsob oproti systematickému využívání didaktické techniky byl však neefektivní. V jedné z pátých tříd jsou trvale umístěny starší počítače, pro matematiku však nevyužívané. Problémy s vhodným vybavením žáků vlastními pomůckami (zejména pro grafické práce) byly značné. Společně s méně účinnou kontrolou sešitů (zhruba v polovině případů) vede tento stav k nepřehlednosti záznamů učiva v neprospěch samotných žáků. V úrovni interakce a komunikace ve výuce byly značné rozdíly: velmi dobré komunikační návyky a pravidla na jedné straně a jejich nerespektování u jiného učitele na straně druhé. Dílčím nedostatkem bylo například nevyžadování komentáře vlastní práce žáka u tabule, některé podstatné informace zazněly v hodině pouze jednou, a to většinou ústy učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách matematiky byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích

Ve škole jsou vyučovány anglický a německý jazyk. Výuku zajišťuje celkem sedm vyučujících: ; anglický jazyk učí pět učitelek, z tohoto počtu je jedna odborně a pedagogicky způsobilá, tři jsou způsobilé pouze pedagogicky a jedna je odborně a pedagogicky nezpůsobilá. Německý jazyk vyučují dvě vyučující, obě jsou způsobilé pouze pedagogicky. Hospitováno bylo opakovaně u všech jazykářů celkem ve 20 hodinách.

Oblast motivace a hodnocení patřila k nejslabším místům výuky cizích jazyků. Většina hodin postrádala úvodní motivaci, chybělo průběžné a systematické hodnocení provedených úkolů. Zkoušení nebylo zaznamenáno v žádné z hodin, ocenění známkou jako motivační povzbuzení použila vyučující v jedné hodině angličtiny. Pochvala se objevila ve dvou hodinách němčiny. Kromě dvou hodin angličtiny a jedné němčiny postrádaly hodiny shrnutí probraného učiva a závěrečné zhodnocení.

Oproti výše uvedenému patřila atmosféra hospitovaných hodin k tomu nejlepšímu, co bylo hodnoceno. Výuka a ovzduší byly příjemné a přátelské, vztahy učitelek a žáků otevřené, žáci se v případě nejasností nebáli vyučujících zeptat. Zvláště hodiny cizích jazyků na prvním stupni vynikaly velkou přirozeností a hravostí.

Vyučování cizím jazykům probíhalo v souladu s učebními dokumenty. Použité učebnice pro anglický i německý jazyk zajišťují návaznost a snadnou zastupitelnost. Předložené časově tematické plány důsledně vycházely z používaných učebnic, nepostrádaly bližší časové určení. Vyučující se o jejich dodržování informují průběžně.

Plánování a příprava hodin vykazovaly nedostatky. Pouze dvě hodiny angličtiny a tři němčiny byly zahájeny úvodem, ve kterém byli žáci seznámeni s tématem a cíli probíraného učiva. V ostatních hodinách se vyučující okamžitě dali do opakování nebo procvičování posledně probrané mluvnice. Některé hodiny působily zdlouhavě a neefektivně, učitelky se věnovaly dlouhou dobu pouze jednomu mluvnickému jevu bez jakékoli obměny. V jedné hodině angličtiny a v jedné němčiny došlo k výkladu nové mluvnice, zbylých 18 hodin bylo opakovacích nebo procvičovacích.

Oblast organizace, forem a metod práce se nejvíce u jednotlivých vyučujících lišila. Přesto zde lze najít některé společné prvky. Skupinová práce nebo práce ve dvojicích se objevila pouze v angličtině, a to v šesti hodinách. V ostatních převažoval frontální styl výuky, často málo efektivní a zdlouhavý. V několika hodinách angličtiny odvedla vyučující maximum práce za žáky. Záporům společným takřka všem hodinám byla nulová názornost výuky, aktualizace učiva se objevila jen ve dvou hodinách. Názornost souvisí i s používáním didaktických pomůcek: v 11 hodinách použily učitelky magnetofon a ve dvou video. Počítačové programy,

zpětný projektor, mapy a další pomůcky, které škola vlastní, použity nebyly. Slovníky byly vědomě rozdány žákům k domácímu úkolu v jedné hodině angličtiny, ve škole použity nebyly ani jednou. Výuka probíhala v různých kmenových třídách, kam za žáky docházejí vyučující a přinášejí na každou hodinu veškeré pomůcky. Třídy jsou univerzální, jejich motivační účinek pro výuku cizích jazyků je velice malý. Škola má pouze jednu vhodnou učebnu anglického jazyka, která je vybavena používanou didaktickou technikou. Oblast organizace, forem a metod práce má ve škole řadu rezerv.

Vyučujícím nelze upřít profesionalitu, což mimo jiné prokázaly dvě vyučující, které se dostaly během výuky do nepředvídané situace – výpadek elektrického proudu, ztráta hlasu. Obě okamžitě zaměstnaly žáky jiným způsobem a hodiny pokračovaly nerušeně dál.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách cizích jazyků byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu

Dějepis vyučují ve škole dva odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Dosažené vzdělání se pozitivně promítlo především v odborné stránce výuky. V jednom případě menší zkušenosti vyučujícího negativně ovlivnily celkovou organizaci hodiny a výběr metod a forem práce. Hospitace proběhly v šestém, osmém a devátém ročníku.

V motivaci a hodnocení byly zaznamenány dílčí nedostatky. Podstatně zdařileji motivovali oba vyučující žáky nižších ročníků, ve vyšších však jen sporadicky. Ve sledovaných hodinách byli žáci zkoušeni i klasifikováni, avšak jejich výkon byl slovně zhodnocen jen velmi stručně. Klasifikace v žákovských knížkách dokladuje, že jsou žáci méně zkoušeni ústně (jednou, dvakrát za pololetí) a ve větší míře hodnoceni z písemných testů. Mluvní projevy žáků nebyly na dobré úrovni.

Při výuce byly efektivně využívány audiovizuální pomůcky, a to téměř ve všech sledovaných hodinách. Kromě nich použili vyučující mapy, odbornou literaturu, obrázky, dokumenty.

V plánování byla respektována doporučení zvoleného vzdělávacího programu. Kontrola třídních knih loňského školního roku prokázala plnění učebních osnov, rovněž v letošním školním roce již žáci probírali závěrečná doporučená témata. Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená u zkušenější vyučující.

Ve výuce převládal neefektivní styl frontální práce. Zvláště ve vyšších ročnících dominoval verbálně i činnostně vyučující. Žáci nebyli v hodinách nuceni aktivně spolupracovat. Ve volbě metod a forem práce byla zjištěna citelně slabá místa. Pozitivním jevem byly poutavé výklady, vyučující uměli žákům zdůraznit základní učivo, podstatné jevy, zároveň však dokázali zpestřit hodinu zajímavostmi. V hodinách osmého a devátého ročníku byly účelně využity regionální prvky. Žáci projevovali zájem o předmět.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla bezproblémová. Používané metody však nedávaly žákům příliš možností k rozvíjení komunikačních dovedností. Sledované hodiny měly spíše formální zakončení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách dějepisu byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů přírodopis a chemie

Kvalita výuky přírodopisu a chemie byla pozitivně ovlivněna tím, že byla převážně zabezpečena učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Absence odborné a pedagogické způsobilosti jednoho vyučujícího měla negativní vliv na kvalitu výuky (ve všech paralelních třídách 9. ročníku). Hospitace proběhly u všech vyučujících celkem v 17 hodinách.

Žáci byli v hodinách motivováni seznámením s cíli hodin a pochvalou za správné odpovědi. Nevýrazná, případně nefunkční průběžná motivace žáků vedla k poklesu jejich pozornosti a byla nejvýraznějším negativním faktorem snižujícím výslednou efektivitu hodin přírodopisu i chemie. Chybělo více podnětů pro aktivní zapojení žáků a motivujících problémových situací podporujících empirickou složku poznávání. Žáci měli málo prostoru pro uplatnění vlastních znalostí a úvah nebo pro tvůrčí samostatnou práci, jak praktickou tak teoretickou, s výjimkou dvou závěrečných hospitovaných hodin přírodopisu a chemie. Aktivním žákům se trvale dostávalo pochvaly a povzbuzení. Učitelé však jen v menší míře oceňovali úsilí slabších žáků. Při hodnocení byly individuální dispozice žáků respektovány. V souvislosti s plněním učebních osnov byla volba probíraného tématu ve čtyřech hodinách přírodopisu nevhodná (jeho obsah a rozsah byl nad rámec rozšiřujícího učiva). Zpětnovazební mechanismy byly zaznamenány ojedinelé. Slovní ocenění přicházelo bezprostředně po výkonu. Při tomto hodnocení učitelé vycházeli z rozboru chyb. Práce s chybou však nebyla důsledněji rozvíjena. Prvky sebereflexe, sebehodnocení, popřípadě vzájemného hodnocení žáků byly využity v malé míře. Návaznost učiva byla zajištěna opakováním, výklad směřoval k naplnění stanoveného cíle hodiny.

Při plánování a přípravě výuky vycházeli učitelé z aktuálního složení třídy a ze znalostí individuálních potřeb žáků. Vyučující postupovali podle zpracovaných tematických plánů, členění učiva do jednotlivých ročníků korespondovalo s danými učebními osnovami. U nekvalifikovaného vyučujícího v oblasti plánování byl zjištěn výrazný časový nesoulad právě probíraného učiva s tematickým plánem. Bezprostřední příprava na vyučování byla však svědomitá, plánován byl nejen obsah, ale i formy a metody práce s dětmi. Ve sledovaných hodinách převažovaly frontální formy práce s přemírou role vyučujícího jako organizátora výuky a zdroje informací. Malá pozornost byla věnována psychohygieně výuky, v průběhu hodin se méně často měnily činnosti, celkově převládal monotónní styl výuky. V několika hospitovaných hodinách byly zaznamenány metody podporující aktivní učení (zařazení soutěží, herních aktivit, práce ve skupinách i samostatné úkoly). V přírodopisu proběhla i výuka, při které žáci prováděli samostatná přírodopisná pozorování. Kombinace rozmanitých metod výuky v tomto předmětu podporovala komunikativní schopnosti žáků při vyjadřování vlastních názorů. Z didaktické techniky byl ve výuce přírodopisu použit videopřehrávač a zpětný projektor, v chemii žáci v jedné hodině pracovali s výpočetní technikou a řešili chemické úlohy výukového programu *TeraSoft*. Použité pomůcky, přírodniny, učební texty, obrazový materiál a učebnice byly ve vyučování přírodopisu zařazeny účelně a funkčně. Při výkladu učitelé zaujali žáky poutavými zajímavostmi, zvláštnostmi (texty z encyklopedií). Velmi efektivně zařadil vyučující chemie demonstrační pokusy (např. důkazy kyselosti a zásaditosti roztoků), žáci samostatně pokusy neprováděli. Předváděné chemické důkazy byly pro žáky efektní a přímo korespondovaly s učivem. Učitelé pouze výjimečně v hospitovaných hodinách zřetelně formulovali význam učiva pro praktický život. Interakce učitel - žák byla bezproblémová, žáci dodržovali základní pravidla komunikace, vyjadřovali se většinou heslovitě a jednoslovně. Svoji pozorností projevovali pozitivní vztah k výuce. Ve sledovaných hodinách byl zaznamenán věcný a odborně správný výklad.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách skupiny přírodovědných předmětů byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech

Výuka byla hospitována v 17 vyučovacích hodinách. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících na 1. stupni neměly negativní vliv na kvalitu výuky, naopak drobné metodické nedostatky (způsobené neodborností) se objevily v přípravě a organizaci hodin na 2. stupni. Organizaci výuky pracovních činností a výběr témat připravil ředitel školy, který má odbornou a pedagogickou způsobilost pro daný předmět. Cílem bylo, aby žáci během výuky získali dovednosti a pracovní návyky na uživatelské úrovni ve všech vybraných oblastech. Mezi probíraná témata zařadil celky, které žákům usnadňují přehled o trhu práce a poskytují jim informace při profesionální orientaci.

Ve všech ročnících je předmětu věnována jednododinová časová dotace. Třídy jsou s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví žáků rozděleny na skupiny, výuka v 7. a 8. ročníku probíhá ve dvouhodinových blocích. Obsah zpracovaných časově-tematických plánů vyučujících a probírané učivo v hospitovaných hodinách jsou v souladu s učebními osnovami. Sledované činnosti ve výuce korespondovaly s tématy uvedenými v jejich plánech.

Stavba hodin na 1. stupni se mezi sebou příliš nelišila. V úvodu posloužily jako motivační cíle dříve zhotovené výrobky, jejich obrázky, aktualizací vyprávění, písnička nebo básnička. Všechny vyučující volily náměty s ohledem na roční období (jarní motivy) a převládala v nich práce s papírem. V hodinách dominovala účelně zvolená samostatná práce s možností kooperace žáků mezi sebou. Všichni žáci plnili stejné úkoly podle předem daného postupu zvoleného vyučující. Fantazii a kreativitu mohli uplatnit až v konečné fázi výrobku (barevná úprava, aranžování plochy, velikost, využití atd.). Při odstraňování dílčích problémů byl patrný individuální přístup učitelů k dětem, s respektováním jejich dispozic. Příjemnou atmosféru hodin zvýrazňovalo i pozitivní hodnocení a možnost úspěšného sebeuplatnění žáků. Vynikající úroveň měla globální výuka v II. B.

Příprava a organizace hodin na 2. stupni se výrazně lišily. V některých hodinách žákům nebyl zřejmý cíl vyučovací hodiny, někdy chyběl vhodný úvod nebo čas na účelné ukončení hodiny. Během výuky byl malý důraz kladen na motivaci žáků a využívání znalostí získaných v jiných předmětech (fyzika, chemie, přírodopis, matematika). Motivace žáků byla více účinná v úvodu než v průběhu zhlédnutých hodin. Ze zvolených metod zcela převažoval frontální způsob práce. Opakování v úvodu vycházelo z předcházející probírané látky. Výklad nového učiva většinou provedl učitel s minimální aktivní podporou žáků. Hlavní část hodin byla zpravidla věnována nácviku praktických činností žáků. Kvalitu výuky zaktualizovalo u jednotlivých učitelů propojení teorie s praxí při elektromontážních pracích, při přípravě pokrmů, při pěstitelských pracích, při práci s počítači. Jeden vyučující využil v rámci výuky didaktickou techniku (KP 8).

Materiální podpora výuky na 1. stupni byla velmi dobrá, na 2. stupni průměrná. Všichni žáci při samostatné práci měli k dispozici potřebné nářadí, nástroje, materiály a pomůcky, skupiny žáků při elektromontážních pracích stavebnice se schémata zapojení. Problémem je zásobení materiálem při technických činnostech, protože zhotovení polotovarů pro žáky vyžaduje od učitelů časově náročnou přípravu.

Organizace výuky umožňovala žákům volný pohyb po pracovištích, jejich případnou vzájemnou kooperaci, individuální možnost odpočinku a zajištění pitného režimu. Při dodržování bezpečnosti práce se objevovaly nedostatky (rychlá práce s nástroji, neseznámení žáků s jejich držením a obsluhou).

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byly bezkonfliktní. Učitelé dokázali ocenit dobrou práci nebo případně výsledné výrobky, vady kritizovali taktně.

Částečným nedostatkem některých žáků byla malá srozumitelnost a věcnost při vyjadřování, chybělo i cílené ovlivňování žáků učiteli při rozvoji komunikativních dovedností.

Hodnocení a klasifikace v žákovských knížkách byla sporadická. Pokud bylo provedeno závěrečné hodnocení, bylo spojeno s ústní klasifikací žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách pracovních činností na 1. stupni byly celkově velmi dobré, na 2. stupni průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Předmět je do šestého ročníku vyučován koedukovaně. Výuka byla sledována ve 14 hodinách ve všech ročnících. Z celkového počtu dvanácti vyučujících jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Personální podmínky pro výuku předmětu jsou vynikající. Po stránce metodické nebyly ve většině zhlédnutých hodin zaznamenány nedostatky, užití formy a metody práce odpovídaly požadavkům deklarovaného vzdělávacího programu.

Učitelé mají pro letošní školní rok zpracovány časově-tematické plány velmi dobré úrovně. Bezprostřední příprava na vyučování byla promyšlená a pečlivá. Náležitá pozornost byla věnována materiální podpoře výuky a bezpečnosti, byl patrný tvořivý přístup a zkušenosti vyučujících.

Výuka probíhá ve dvou tělocvičnách hlavní budovy školy, na které navazuje venkovní asfaltové hřiště s prostorem pro nácvik skoku dalekého a menší travnatá plocha. Prostorově i z hlediska bezpečnosti jsou školní sportoviště pouze vyhovující. Sportovní hry a atletické disciplíny probíhají ve víceúčelovém nadstandardně vybaveném areálu asi v kilometrové vzdálenosti od budovy školy. Tělocvična i kabinet jsou standardně vybaveny opotřebovaným náradím, novějším náčiním i sezónním sportovním vybavením, které je postupně doplňováno. Během zhlédnutých hodin vyučující vhodně využívali náradí, vybavení, zařízení, drobné náčiní a další pomůcky. Žáci byli vedeni k dodržování zásad osobní hygieny během i po ukončení cvičení.

Převážnou většinou hodin prolínala úvodní i průběžná motivace. Hodnocení žáků vyučujícími bylo taktní, zaměřeno pozitivně a motivačně na aktuální zapojení všech žáků. V závěru některých hodin opomíjeli vyučující hodnocení nebo hodnotili obecně.

Na prvním stupni je předmět vyučován v hodinových celcích, což klade značné nároky na organizaci výuky při realizaci přesunů z budovy prvního stupně do tělocvičen hlavní budovy a na další sportoviště. Na druhém stupni je výuka vhodně uskutečňována ve dvou a tříhodinových celcích. Struktura a průběh většiny hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků a respektovaly zásady názornosti a přiměřenosti. Průpravná cvičení měla dostatečnou intenzitu, byla přiměřená svou skladbou, formou i délkou. Ve většině zhlédnutých hodin byl jasně stanoven vzdělávací cíl, kterým bylo opakování a procvičování osvojených pohybových dovedností, jejich uplatnění v soutěživých hrách a ve vyšších ročnících nácvik nových pohybových vzorců a měření výkonu. Výrazným pozitivem ve všech ročnících bylo časté zařazování prvků méně známých sportů - ringo, lakros, florbal, softbal aj. Ve všech fázích výuky byl zřetelný individuální přístup vyučujících k žákům a soustavné sledování jejich výkonu. Dominantní roli vyučujících ojediněle doplňovali i žáci při průpravných cvičeních a míčových hrách. Vyučující zajišťovali při soutěživých činnostech vyrovnané podmínky, snažili se uplatňovat i kooperativní prvky s preferencí spolupráce.

Ve sledované výuce převládala velmi příznivá atmosféra založená na vzájemné důvěře a trpělivosti všech vyučujících, nechyběl humor. Organizační pokyny byly u většiny pedagogů jasné a stručné, žáci je zpravidla respektovali. Drobné kázeňské nedostatky byly řešeny ihned

s taktem a přiměřeným způsobem. Vyučující rozvíjeli komunikaci s dobrým výsledkem. Interakce a komunikace se žáky vycházela z partnerského přístupu a byla pro žáky vhodným modelem sociálního chování.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách tělesné výchovy byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební a výtvarné výchově na prvním stupni

Výuka byla sledována v 7 vyučovacích hodinách. Předměty vyučuje celkem třináct učitelek. Pouze dvě z nich nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost se pozitivně projevila v organizaci a užitých metodách výuky.

Vyučující mají pro letošní školní rok zpracovány časově-tematické plány. Dílčími nedostatky bylo méně časté zařazování rozmanitějších výtvarných technik a diferencovanější přístup výběru poslechového skladeb pro jednotlivé ročníky. Pozitivem plánů je jejich aktuálnost a časté využívání mezipředmětových vztahů včetně ekologické výchovy. Bezprostřední příprava na vyučování byla zpravidla promyšlená a pečlivá. Náležitá pozornost byla věnována materiální podpoře výuky a bezpečnosti. Hodiny byly po stránce metodické dobře připraveny, byl patrný tvořivý přístup učitelek.

Výuka byla realizována v kmenových třídách, které svým vybavením a uspořádáním přispívaly k průběhu výuky.

Učitelky zařazovaly úvodní i průběžnou motivaci, žáci byli povzbuzováni pochvalou, méně zdařilé aktivity byly hodnoceny taktně a s ohledem k individuálním dispozicím, což děti motivovalo pro další práci a ochotu spolupracovat. V závěru hodin učitelky hodnotily výsledky žáků vzhledem k jejich možnostem a učily žáky sebereflexi. Klasifikace předmětů v žákovských knížkách byla méně častá.

Předměty jsou vyučovány v hodinových i dvouhodinových celcích. Struktura a průběh většiny sledovaných hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků a respektovaly didaktické zásady. Učitelky vytvářely žákům představu ukázkami zdařilých žákovských prací, uměleckými díly, poslechem. Většina hodin se vyznačovala promyšlenou organizací, množstvím připravených činností a žádoucí efektivitou s funkční zpětnou vazbou. Žáci v nich dostávali prostor pro uplatnění zvládnutých dovedností, představ a znalostí. Cíleně byla rozvíjena jejich tvořivost a fantazie, dostávali možnost naučit se a ztvárnit nové poznatky. Audiotechnika byla využita při procvičování písní a poslechové činnosti. Doprovodný nástroj nebyl při inspekčním zjišťování učitelkami využit, některé v hodinách zařadily hru na klávesové nástroje. Instrumentální doprovod zdařile předvedli i žáci (hra na zobcovou flétnu, klávesové nástroje, housle a Orffovy rytmické nástroje). Relaxace nebyla opomíjena, žáci se v hodinách věnovali poslechové činnosti, rytmizaci, dramatizaci. Před vokálním projevem vždy absolvovali průpravná uvolňovací, dechová, intonační a modulační cvičení spolu s procvičováním výslovnosti. Výuka hudební nauky byla citlivě doplňována atraktivnějšími činnostmi - sborovým zpěvem, hudebně-pohybovými hrami, vyprávěním. V hodinách výtvarné výchovy dbaly učitelky na přiměřené uplatňování teoretických poznatků při konkrétních výtvarných činnostech.

Ve sledované výuce převládalo velmi příznivé pracovní klima založené na vzájemné důvěře, trpělivosti a vstřícnosti. Žáci byli vedeni přirozeným způsobem k zájmu o estetické vnímání a ztvárnění světa. Spolupráce učitelek se žáky, jejich interakce a komunikace se významně podílely na formování kultivovaných vztahů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách hudební a výtvarné výchovy na prvním stupni byly celkově velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Zjišťování výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech probíhá tradičními metodami individuálního ústního nebo frontálního písemného zkoušení sloužícího vyučujícím ke klasifikaci. Mezi vnitřní evaluační nástroje patří testování všeobecných pohybových dovedností žáků. Testy jsou zadávány ve druhém pololetí 5. ročníku. Výsledky vyučující zpracovávají a jsou podkladem pro zařazení uchazečů do tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Kriteria úspěšnosti práce školy jsou výsledky a umístění žáků v místních, regionálních i republikových soutěžích v malé kopané, košíkové, odbíjené, Mc Donald's cupu, lehkooatletickém čtyřboji, olympiádě, Poháru rozhlasu aj.

V předchozích letech škola použila testy SCIO, v tomto školním roce žádné podobné testování neprovedla. Vedení školy sumarizuje výsledky žáků za pololetí, výsledkem jsou přehledy o prospěchu. Ty poskytují určitý obraz o práci žáků i vyučujících.

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem ve 109 hodinách. Velmi dobře byly hodnoceny průběh a výsledky vzdělávání v hudební a výtvarné výchově na prvním stupni, v pracovních činnostech na prvním stupni a v tělesné výchově. V českém jazyku a literatuře, v matematice, v cizích jazycích, v dějepisu, v přírodopisu a chemii a v praktických činnostech na 2. stupni bylo hodnocení průměrné. Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou.
- Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „*Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR*“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.
- V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření ve prospěch výzkumného úkolu „*Stav výuky fyziky v základních a středních školách*“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků (dále JČMF) a Česká školní inspekce (dále ČŠI). Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí učitelé fyziky a žáci vybrané třídy. Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelé, kteří se dobrovolně zapojili do výzkumu, dostali možnost odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje související s výzkumným šetřením nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.
- Souběžně s inspekcí byla ve škole realizována tematická inspekce „*Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních*“. Inspekce se uskutečňuje na základě plánu hlavních úkolů ČŠI na školní rok

2002/2003. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve *Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003*.

Hodnocení –Výsledky

Vedení školy se snaží vytvářet příznivé vnitřní klima ve třídách a příjemnou atmosféru v celém zařízení. Z diskuze s pracovníky školy vyplynulo, že vztahy mezi zaměstnanci jsou přátelské. Ve sledovaných hodinách byly patrné i dobré vztahy mezi žáky a učiteli. Tyto poznatky potvrzují i výsledky dotazníkové akce mezi žáky. Budování partnerských vztahů mezi členy školního společenství podporuje využívání volně přístupné *Schránky důvěry* a činnost *Rady žáků*, jejímž prostřednictvím mají děti možnost aktivně se spolupodílet na činnosti a změnách života školy. Velký důraz klade vedení na informování veřejnosti a žáků o činnosti v této oblasti. *Rada žáků* vydává školní měsíčník *Vykřičník*, který se snaží neformálním způsobem bojovat proti negativním jevům. Škola zpracovala několik projektů pro oblast využití volného času žáků. Např. „*Plán enviromentální výchovy*,” a „*Projekt využití volného času jako prostředek prevence snížení kriminality a zneužívání návykových látek na naší škole*“. Získané prostředky za projekt byly investovány do vybudování keramické dílny.

Nejdůležitějším prvkem činnosti všech zainteresovaných osob je primární prevence. Jejím koordinátorem je metodička a výchovná poradkyně pro 1. stupeň. Realizace prevence vychází z Minimálního preventivního programu školy (dále MPP), který analyzuje stav a nabízí řešení pro výuku a volný čas dětí. MMP metodička pravidelně vyhodnocuje, jeho úroveň je spíše nadprůměrná. Pozitivně se jeví spolupráce s odborníky na některé negativní jevy (např. šikana) a zařazování pravidelných besed. Činnost školy podporuje řada mimoškolních a zájmových aktivit (zájmové kroužky, činnost školní družiny, spolupráce se ZUŠ a DDM Čáslav a sportovními oddíly). Do mimoškolních aktivit se zapojuje 80 % žáků.

Zjištěné negativní projevy žáků průběžně řeší vedení školy za pomoci třídních učitelů výchovné poradkyně, případně dalších subjektů (Policie ČR). Řád školy je přehledně zpracován. V článku 4 jsou zakotvena práva dětí. V dokumentu nejsou jasně stanovena doporučená pravidla chování, týkající se projevů sociálně patologických jevů v prostorách školy, včetně sankcí za jejich porušení. Prevence sociálně patologických jevů není formální, podílejí se na ní v rámci výchovně vzdělávacího procesu všichni pedagogičtí pracovníci, formou dozorů i pracovníci nepedagogičtí. Z dotazníkového zjištění mezi žáky 7. a 8. ročníku mimo jiné vyplynulo, že žáci mají k vyučujícím i ke škole jako instituci značnou důvěru.

Škola se prevencí sociálně patologických jevů zabývá a přijatý systém je funkční.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Učební osnovy základní školy č. j. 16 847/96-2 ve znění úprav a doplňků č. j. 25 018/98-22
2. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č. j. 16 386/03-21 ze dne 9. dubna 2003
3. Zřizovací listina školy Městského zastupitelstva Čáslav ze dne 25. září 2002
4. Podkladová inspekční dokumentace ČŠI
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002

6. Personální dokumentace učitelů
7. Protokoly z komisionálních zkoušek
8. Vzorčky žákovských prací a žákovských písemností, žákovských knížek
9. Organizační schéma školy
10. Pracovní řád
11. Řád školy
12. Organizační řád
13. Zásady provozního řádu
14. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003
15. Časově tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003 (dvě verze)
16. Přehled prospěchu školy – počítačová sestava (za 1. pololetí roku 2002/2003)
17. Zápisy ze schůzí předmětových komisí sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003
18. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
19. Přehled dozorů
20. Smlouva mezi učitelem a žákem
21. Tematické úkoly na školní rok 2002/2003
22. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy
23. Úprava režimu dne (č. j. 27 424/02-22 ze dne 9. října 2002)
24. Třídní knihy školního roku 2001/2002 a 2002/2003
25. Inspekční zpráva ČŠI č. j. 032 107/99-2050 ze dne 17. února 1999

ZÁVĚR

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je zajištěna nadprůměrně; ve sboru je nebývalý počet učitelů – mužů.

Prostředí školy a jednotlivých tříd vyžaduje zvýšenou pozornost ze strany vedení, sboru, žáků i zřizovatele. Vybavení školy pomůckami je zastaralé a potřebuje modernizaci. Využití stávajících didaktických pomůcek je nárazové a nesystematické.

Ve výuce sledovaných předmětů převažoval frontální styl práce bez vnitřní diferenciací a s malou efektivitou. Názornost výuky měla velké rezervy. Kladem byla příjemná atmosféra a vztahy mezi učiteli a žáky. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly hodnoceny v široké škále, což je mimo jiné i důsledkem malé účinnosti kontrolního systému.

Poslední inspekce proběhla ve škole ve dnech 3. – 4. února 1999 – viz inspekční zpráva č. j. 032 107/99-2050 – ještě podle staré metodiky. Proto nelze objektivně posoudit vývoj školy od této inspekční návštěvy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
	Mgr. Karel Kumstýř	K. Kumstýř v.r.
	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.
	Václav Zemek	V. Zemek v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. J. Strnadová, ing. H. Borůvková

V Nymburku dne 29. května 2003

Přílohy

Vyhodnocení žákovského dotazníku

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. června 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Titul, jméno a příjmení

Mgr. Pavel Horký, ředitel školy

P. Horký v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, Komenského 1254, 288 01 Nymburk do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	26. 6. 2003	036 118/03-2031
Zřizovatel	26. 6. 2003	036 119/03-2031
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány

Vyhodnocení dotazníku: Jaké to je, být žákem této školy?

Datum zadání: 15. -16. května 2003

Počet účastníků: 45

Žáci: 7. a 8. ročníku

(Čísla značí následující odpovědi: **1 - ano**, **2 - většinou ano**, **3 - většinou ne**, **4 - vůbec ne**, **N - nevím**)

Otázka:		Vyhodnocení odpovědi v %				
		1	2	3	4	N
1.	Do školy chodím rád.	11	76	11	2	0
2.	Se spolužáky ve třídě si rozumím.	58	38	4	0	0
3.	Ve třídě se k sobě chováme přátelsky a ohleduplně.	18	69	7	4	2
4.	Každý ve třídě má nějaké kamarády.	78	20	2	0	0
5.	S učiteli, kteří učí v naší třídě, si dobře rozumím.	31	60	9	0	0
6.	Ve třídě máme spolužáka, který bývá často unavený a ospalý.	47	13	18	18	4
7.	Pokud při vyučování něčemu nerozumím, mohu se na to učitele bez obav zeptat.	82	13	5	0	0
8.	Když mám nějaké trápení nebo problémy, ve škole nebo i doma, vím, který z učitelů mi poradí.	71	18	4	4	3
9.	Pokud by se mi ve škole stala nehoda (třeba úraz), vím, že se o mě učitelé postarají a pomohou mi.	93	7	0	0	0
10.	O nebezpečí užívání různých drogových látek nám učitelé všechno vysvětlují.	84	13	3	0	0
11.	Činnost v kroužcích, které škola pro žáky pořádá, je zajímavá.	22	53	11	7	7
12.	Myslím, že kdyby mě někdo šikanoval (záměrně mi ubližoval), určitě bych u některého učitele našel pomoc.	78	7	7	4	4
13.	Školní toalety jsou čisté a je tam i mýdlo a toaletní papír.	24	20	40	16	0
14.	Obědy ve školní jídelně jsou většinou chutné.	13	40	11	3	33

Co víš o šikaně?

1) *Podle mne šikana znamená:* všichni žáci odpověděli správně

1) *O šikaně vím:* z televize odpovědělo 30 žáků, ze školy 28 žáků, z filmu 21 žáků, z vyprávění 15 žáků

1) *Byl/a jsi ve škole svědkem šikany?* 29 % odpovědělo ano, 11 % nevím, 60 % odpovědělo ne

2) *Byl/a jsi obviněn/a ze šikany?* 11 % odpovědělo ano, 89 % odpovědělo ne

3) *Byl/a jsi šikanován/a?* 11 % odpovědělo ano, 6 % nevím, 83 % odpovědělo ne

4) *Nahlásil/a jsi to?* 13 % z dotázaných odpovědělo ano, 87 % odpovědělo ne

Na otázku *Komu jsi to nahlásil/a?* odpověděli 3x třídnímu učiteli, 4x vyučujícímu, výchovné poradkyni 1x